

UN ÎNCEPUT PROMIȚĂTOR

LA CLUBUL UZINELOR „REPUBLICA”

Duminică 21 octombrie 1961, orele 19, la clubul Uzinelor „Republica” va avea loc premiera piesei După 20 de ani de M. Svetlov. Distribuția este următoarea... (Urmează un șir de nume încă puțin sau deloc cunoscute publicului...)

Acest afiș putea fi văzut nu departe de capătul tramvaiului 23, în fața clubului Uzinelor „Republica”. Aparent, el nu anunța nimic neobișnuit: premierele echipelor de amatori au devenit ceva obișnuit în viața noastră artistică. De fapt însă, acolo și în seara aceea era mai mult decât o premieră. Se inaugura un teatru nou: Teatrul popular de pe lângă clubul Uzinelor „Republica”.

Istoria lui a început cu câteva luni în urmă când, la Comitetul orașenesc de partid, s-a luat inițiativa înființării unor astfel de teatre. Pe acesta s-a angajat să-l „crească” Teatrul Tineretului. O comisie *ad-hoc*, formată din actori și regizori ai Teatrului Tineretului, a început trecerea în revistă a artiștilor amatori din raion. Un concurs în toată legea. Pe baza lui avea să se obțină „transferul” de la formațiile artistice de întreprindere la acest prim teatru popular. Candidații, de cele mai diverse profesii (forjori, electricieni, studenți, șoferi, tehnicieni etc.) și de cele mai diferite vârste (s-au prezentat chiar și cîțiva pensionari, din care a reușit unul), au recitat poezii, fabule, monoloage, au citit la prima vedere fragmente de proză... ca la un veritabil examen de admitere la conservator. Odată aleși toți interpreții, s-a trecut la căutarea primei piese care avea să fie înscrisă pe afișul teatrului. Alegerea s-a oprit asupra poemului dramatic *După douăzeci de ani* de M. Svetlov. S-a făcut distribuția și, sub conducerea atentă și pasionată a regizorului Radu Penciulescu, au început repetițiile.

Interpreții sînt douăzeci și doi. Aleși cu exigență. S-au cunoscut nu de mult. S-au întîlnit pentru prima oară în jurul unei mese din sala de repetiții a Teatrului Tineretului, cu textele în față, la prima lectură a piesei pe care urmau să o interpreteze. Unul din ei e Victor Murgus, șofer și artist amator cu o îndelungată activitate. „Numai în patru ani — încearcă dînsul să facă o scurtă statistică — în echipa artistică a IPROFIL-ului, unde am

lucrat anterior, am jucat în peste trei sute de spectacole”. Altul, Ion Cocieiru, fost pînă mai ieri modelor la turnătorie de oțel a Uzinelor „23 August”, ex-membru în brigăzile artistice de agitație din uzină (și în „cea mare” și în „cea mică”), absolvent al Școlii populare de artă, vine la repetiții direct de la facultate, cu capul și caietele doldora de cifre și formule (a intrat în toamna aceasta la Facultatea de construcții civile și cu toate că frecventează foarte multe cursuri și seminarii, nu a abandonat activitatea artistică). Emil Nichitov, tehnician auto, deși cu o practică îndelungată în teatrul de amatori, debutează abia acum într-un spectacol de lungă respirație (a jucat numai în brigăzi și ansambluri de estradă). Ana Alexe, rihtuitoare la întreprinderea de încălțăminte „Ștefan Gheorghiu”, de loc dintr-o comună de pe Tirnava Mică, joacă de la șase ani, aproape fără întrerupere. Tatăl ei, care n-a privit de la început cu ochi buni pasiunea fiicei sale pentru scenă, socotind-o pesemne nu îndeajuns de „serioasă”, a făcut, deși în vîrstă de 74 de ani, trei cursuri cu trenul pînă la Mediaș, pentru a o vedea pe fiica sa într-un rol din *Flautul fermecat*, care fusese montat la Casa de cultură raională locală, și a aplaudat-o din toată inima. Mari-nela Damaschinopol, dactilografă la Întreprinderea poligrafică nr. 4, e și ea absolventă a Școlii populare de artă și are la activ numeroase roluri. Ion Folea, absolvent al Școlii profesionale de mecanici de precizie, gravor la Uzina „21 Decembrie”, membru în cercul dramatic și în brigada artistică de agitație a uzinei, autor de texte de brigadă și — pe deasupra — elev la școala medie serală (are timp să le facă pe toate acestea, și nu de mîntuială), îmi spune: „Îmi place foarte mult rolul Vasiei, pe care îl joc în piesa *După douăzeci de ani*, care va constitui spectacolul de deschidere al teatrului nostru. Regizorul, Radu Penciulescu, m-a solicitat într-o foarte mare măsură să gîndesc asupra

Loreta Stroescu (Flora) și George Corbeanu (Zigu) în „Oameni care tac” de Al. Voitin — Teatrul popular din raionul Grivița Roșie.

Scenă din „După 20 de ani” — Teatrul popular de pe lângă clubul Uzinelor „Republica”

personajului și să nu neglijez nici un amănunt care ar fi putut să-i dea relief. Mi-a propus să citesc sau să recitesc câteva romane care reflectă epoca pe care o înfățișează piesa, printre care „Calvarul” de Alexei Tolstoi și „Pe Donul liniștit”. Bineînțeles, le-am citit cu foarte multă atenție. Am revăzut câteva filme inspirate din aceleași evenimente. Regizorul nu ne-a cerut niciodată, la vreo repetiție, să îndeplinim ceva în mod mecanic. Totdeauna ne-a sugerat cu mult tact ce trebuie să facem. În modul acesta, am participat de la început, pe întreg parcursul repetițiilor, la realizarea scenică a personajelor.

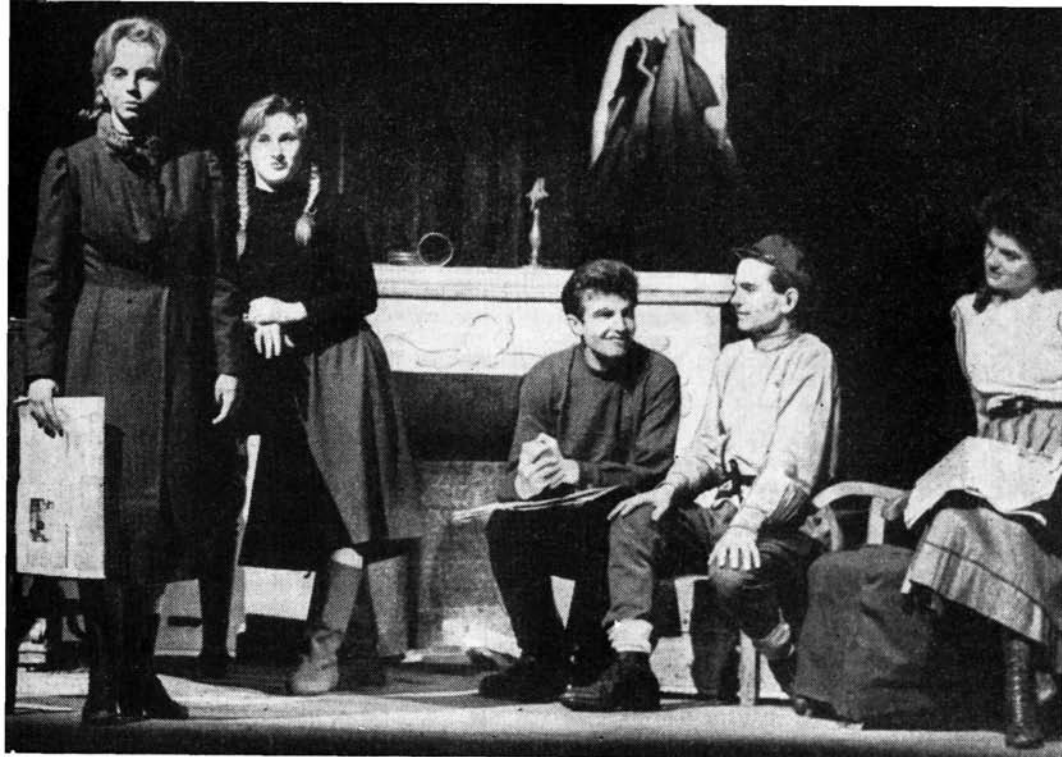
A fost o muncă plină de învățăminte, pe care vom ști să le punem în practică”.

Și pentru Radu Penciulescu munca de punere în scenă a piesei a constituit o experiență interesantă.

„Este pentru prima oară — ne spune dînsul — cînd lucrez cu amatorii. N-aș putea preciza întrucît este mai grea munca cu ei, în raport cu cea cu actorii de profesie. Dificultățile legate de lipsa de tehnică actricească a amatorilor sînt compensate de cele mai multe ori de satisfacția pe care ți-o dau spontaneitatea și proșpețimea lor artistică, de absența la ei a manierismului și „efectelor”. Am remarcat de la bun început aceste însușiri și am ținut seamă de ele. I-am îndepărtat de la orice trucuri și efecte. M-am ferit să le dau vreo rețetă. Am vrut să ajungă ei singuri, prin studiu, lecturi și analiză adîncită, la împlinirea rolurilor. Lipsa tehnicii actricești a interpretelor m-a făcut să imprim un caracter — așa zice — didactic muncii de punere în scenă a piesei. Aș fi dorit să parcurg în cele 3—4 luni de repetiții cît mai mult din programa analitică a Institutului de teatru pentru primii ani de studiu. Unii dintre interpreți s-au arătat foarte nerăbdători. Abia puteam să-i țin pe scaun. Voiau să joace, să se vadă cît mai repede pe scenă. Am izbutit să-i conving de importanța a tot ceea ce le ceream în

plus, și am ajutat pe mulți din ei să depășească condiția de diletant. Consider de mare importanță ca activitatea viitoare a colectivului să se bazeze, de asemenea, pe o muncă de studiu susținută și consecventă, să nu vizeze rezultatele imediate, succesul ieftin, fără efort dar și fără merite. Un alt obiectiv important ce trebuie urmărit cred că e coeziunea echipei. În acest scop, e necesar să se creeze un climat favorabil studiului, discuțiilor creatoare, pe baza vizionării în colectiv a unor spectacole”.

Paralel cu repetițiile, în atelierele Teatrului Tineretului au prins să capete viață — după schițele realizate în spiritul piesei, de Adriana Leonescu — viitoarele decoruri. Din garderoba aceluiași teatru — pînă cînd noul „frate mai mic” își va face una proprie — au fost alese costumele potrivite pentru viitorul spectacol. S-a început înregistrarea muzicii și efectelor sonore. La clubul Uzinelor „Republica”, aceleași pregătiri febrile: s-a în-

clinat scena, circularul a fost mutat mai în fund, s-a refăcut instalația electrică. Cel care minuieste luminile e — așa cum am aflat mai târziu — Biță Ion, care, deși electrician de profesie în „viața civilă“, rămîne totuși electrician amator și mai ales... începător, cînd e vorba de luminile scenei. Teatrul are un regizor profesionist permanent, Marius Popescu; un regizor tehnic, Florea Panaitescu, funcționar; un recuziter, șlefuitorul Ion Badin; o machieuză, laminatoarea Ana Căciureac, și chiar o cabinieră, îngrijitoarea clubului, Gherghina Cristea. Trebuie amintit că tehnicienii Teatrului Tineretului i-au inițiat cu dragoste, pricepere și răbdare, pe tehnicienii amatori ai viitorului teatru. Aceștia, dovedindu-se ucenici talentați, au „prins“ tainele meșteșugului: cum se confecționează un șpraiț, ce sînt arlechinii, ce e cu „grădina“, cum se montează și se desface cît ai bate din palme un decor, cum trebuie organizată aducerea recuzitei în scenă, fără a încurca pe cea din tabloul 2 cu cea din tabloul 6 etc.

În seara premierei, în ciuda emoțiilor, Ion Biță, electricianul amator, a lucrat mai bine ca la repetiții, deși se vedea că nu i-ar mai fi stricat un stagiul de practică, regizorul de culise era într-o permanentă agitație, iar mașiniștii, gata să intervină atunci cînd e nevoie.

Spectacolul a lăsat să se întrevadă, înainte de toate, pasiunea cu care regizorul și actorii s-au apropiat de text. Au fost evidente strădanile interpretelor de a aduce pe scenă avîntul eroilor piesei, care luptă cu ardore pentru idealurile lor revoluționare. Am remarcat prospețimea, emoția sinceră, autentică, și acuratețea mijloacelor de expresie ale actorilor, calități pe care regizorul a știut să le pună în valoare.

Totuși, din păcate, nu pot fi trecute cu vederea unele deficiențe de ordin tehnic, ca și faptul că spectacolul a lăsat, în special înspre final, impresia de nefinisat. Momentele dramatice din ultimele tablouri au apărut mai puțin convingătoare, în raport cu cele din

tablourile anterioare. Nu încape în-
doială că, în măsura în care se va
continua colaborarea strânsă între con-
ducerea clubului Uzinelor „Republica“

și Teatrul Tineretului, care s-a arăta,
dispus să acorde întregul sprijin ac-
cestui colectiv, roadele vor fi din ce
în ce mai bune.

LA TEATRUL POPULAR DIN RAIONUL GRIVIȚA ROȘIE

La puțină vreme după inaugurarea
teatrului popular de pe lângă clubul
Uzinelor „Republica“, un nou teatru
destinat artiștilor amatori și-a început
activitatea. Este vorba de Teatrul
popular din raionul Grivița Roșie, cu
sediul la Casa de cultură a tineretului
din acest raion. Pentru spectacolul
inaugural a fost aleasă piesa *Oameni
care tac* de Al. Voitin.

Ținând seama de complexitatea rolu-
rilor piesei, de situațiile dramatice
dense și de conflictul ei puternic, co-
lectivul noului teatru popular avea de
trecut o probă dificilă. Ne-am dat însă
seama că, în bună parte, interpreții
acestui nou colectiv posedă resurse
creatoare îndestulătoare pentru a face
față sarcinilor unei interpretări convin-
gătoare. Ne-au plăcut, bunăoară, și
ne-au emoționat câteva scene din spec-
tacol, în special cele din ultimul ta-
blou, când zorile găsesc pe oamenii din
beciurile siguranței căliți, clarificați
și uniți. A fost un final optimist, des-
chizător de perspective, așa cum soli-
cita textul. Am remarcat dintre actori
pe George Corbeanu, interpretul lui
Zigu, care, într-o compoziție bine gân-
dită și minuțios lucrată, a redat cu
naturalețe umorul, căldura sufletească
și demnitatea personajului. Am re-
marcat, de asemenea, pe Alexandru
Cociș pentru autenticitatea cu care a
întruchipat forța morală a lui Axinte,
și pe Aura Cenușe pentru discreția cu
care a redat zbuciumul sufletească al
Mariei. Credem că și interpreții celor-
lalte roluri dacă ar fi fost mai înde-
aproape îndrumați, ar fi ajuns să le
realizeze mai convingător și într-un
mod mai original.

Regizorul Ghebal Georgescu, care a
pus în scenă acest spectacol, trebuia
să țină seama de faptul că membrii
noului colectiv au jucat pe scene dife-

rite și sub îndrumări regizorale dife-
rite, că au, așadar, o formație artistică
inegală și, de aceea, să-și axeze munca
propriu-zisă de punere în scenă a pie-
sei în jurul unui țel pedagogic, de for-
mare artistică a interpreților, de elibe-
rare a lor de ceea ce ar putea să con-
stitue manierism ori diletantism. Se
pare însă că regizorul a neglijat acest
important aspect al muncii sale. Ceea
ce a făcut posibil ca la unii interpreți
(la Ioan Constantin și Paul Mirea,
de pildă, interpreții lui Casapu și —
respectiv — Spiru) să predomină un
stil de interpretare vetust, cu îngro-
șări nefirești, cu „poze“ — reminis-
cențe din jocul altor actori în roluri
similare — cu nimic cenzurate de re-
gizor.

Pe alte planuri, regizorul a subliniat
cu o muzică în dezacord cu tonul eroic
al piesei, unele momente intens dra-
matice, după cum a lăsat pe alocuri
să apară în spectacol multe stridente
naturaliste supărătoare, ca, bunăoară,
cele din momentele înapoierii aresta-
ților de la tortură.

Ținând seama că tînărul colectiv al
Teatrului popular din raionul Grivița
Roșie dispune de un mănunchi de in-
terpreți înzestrați cu posibilități di-
verse, însă în parte lipsiți de tehnică
actoricească deplin însușită, se impune
pe viitor ca, paralel cu munca de pu-
nere în scenă a spectacolelor, regizorul
teatrului, sprijinit de actorii cu expe-
riență ai Teatrului Muncitoresc C.F.R.
(care are sub patronaj acest colectiv
de amatori), să urmărească cu metodă
și în mod permanent însușirea de că-
tre membrii colectivului a cunoștințe-
lor scenice de bază, în vederea unei
interpretări realiste, de calitate.

Ilie Rusu